

УДК 81.25

Чуб О. – ст. гр. 345

Горлівський державний педагогічний інститут іноземних мов

АНАЛОГІЯ ВІДТВОРЕННЯ СТИЛІСТИЧНИХ ПРИЙОМІВ КОНТРАСТУ РОМАНУ ВАЛЕРІЯ ШЕВЧУКА “ОКО ПРІРВИ” В ЙОГО ПЕРЕКЛАДІ АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ

Науковий керівник: к.ф.н., доцент Ясинецька О.А.

Стилістичні прийоми надають можливість створити контрастну характеристику образів, понять, предметів та явищ шляхом поєднання у рамках певного контексту слів, словосполучень чи висловлювань, значення яких протилежні за змістом. Відповідно, нашою метою є розглянути особливості стилістичних прийомів контрасту – таких, як оксюморон, антитеза та парадокс – в романі Валерія Шевчука “Око прірви” та його англійському перекладі Ольги Рудакевич, оскільки цей твір є безумовно багатограним відображенням світоглядних та буттєвих протилежностей, в той час як аналогія перекладу до оригіналу свідчить про прагнення перекладача максимально відтворити виразні, об’ємні, різнопланові образи. Так, оксюморон (також, оксиморон) як стилістичний прийом полягає в словосполученні контрастних, часом радикально протилежних за значенням слів, внаслідок чого утворюється нова смислова якість, несподіваний експресивний ефект. Наприклад, *Вже не юнак, мав тридцять років, але велика дитина з наївними, здивованими й добрими очима, яка всім захоплювалася; коли чого не розуміла, мовчала.* – *Although not a youth (he was thirty), he was nevertheless child-like, with naïve, startled, kind eyes, excitable about everything; if he did not understand something, he remained silent; Я був ніби живий інструмент, таке собі писало й малювало чи пензель, яким водить рука Всевишнього.* – *I was, therefore, like a living tool, a pen, a paintbrush in the hand of the Almighty.*

Антитеза – це стилістичний прийом, побудований на підкресленому протиставленні принаймні двох протилежних явищ, понять, думок, почуттів та образів. І використання антонімів не завжди обов’язкове, оскільки антитеза може формуватися і на основі зіставлення понять, що не виражені антонімами, наприклад: *Я бачив юнака... і він мав вельми красне обличчя, як в янгола, але було воно жовтаве, як у мертвого.* – *I saw the youth... His face was quite handsome, angel-like, the skin waxen, as if dead.* Антитеза сприяє відтворенню ситуацій, в яких зіставляються прямі й переносні значення, використовується різке і непослідовне зіткнення різнорідних понять.

Парадокс, у свою чергу, – це висловлювання, яке відмінне від загальноприйнятої думки і **видається** нелогічним, але має сенс. За стилізованою формою, парадокс нагадує афоризм, але на відміну від нього, парадокс **вважає** несподіванкою, спричиненою тим, що традиційно визнане спростовується і навіть висміюється. Наприклад, *Адже, отче, все що є – дійсне. Навіть вигадане людиною – воно також є. Навіть найбільші небиллиці, що їх оповідають, жартуючи, вже тим справжні, бо вони є.* – *After all, Father, all that exists is real. Even things contrived are real. The greatest nonsense, jokingly retold, is real for the simple fact that it is told.*

Значення мовних засобів вираження мовленнєвих зворотів контрасту або є об’єктивно протилежними, або сприймаються як такі учасниками комунікативного акту. Дослідження стилістичних прийомів на міжмовному рівні, з увагою до перекладу художніх творів, є суттєво актуальним, оскільки воно виявляє лексико-семантичну аналогію та варіативність мовних одиниць у текстах оригіналу й перекладу.